

Asia: VN/22704/2021

Lausuntopyyntö työryhmän luonnoksesta kansalliseksi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelmaksi 2030 (KISS2030)

Lausunnonantajan lausunto

1. Onko ehdotettu kansallinen ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma 2030 tasapainoinen, eli onko kaikki tarvittavat näkökohdat huomioitu?

Suunnitelman visio päämäärineen on kokonaisuutena arvioiden onnistunut. Alueiden merkitys toimenpiteiden toteuttamisessa tulisi olla näkyvämpi. Ilmastonmuutoksen sopeutumis- ja hillintätyötä tehdään alueilla eri toimijoiden yhteistyönä, joten alueiden erilaisuus on tärkeää tuoda esiin. Muutokset koskettavat eri tavalla alueita ja väestöryhmiä. Kansallisen sopeutumisohjelman on oltava vuorovaikutuksessa niin kansallisten hillintätoimien kuin alueellisten sopeutumis-, varautumis- ja hillintätoimien kanssa. Unohtamatta konkreettisesti esim sitä, miten ruoantuotantoa olisi hyvä turvata myös ennakoon.

2. Tarkemmat huomiot luvusta 'Havaitut muutokset, vaikutusskenaariot ja riskit' (Luku 2.2)

Ilmastonmuutoksen aiheuttamat välilliset vaikutukset maataloudelle saattavat aiheuttaa yllättäviä riskejä, joihin tulisi pyrkiä varautumaan nykyistä paremmin. Liikenne- ja viestintäinfrastruktuurin todetaan olevan altis sääolosuhteille. Lukua olisi hyvä täydentää maininnoilla, joka koskee talvien lämpenemisen lisääntymisen aiheuttamia vaikutuksia tieinfraan, esim sorateiden kuntoon ja siten vaikutukset raskaan liikenteen kuljetuksille.

3. Tarkemmat huomionne suunnitelman visiosta ja päämääristä (Luvut 2.3 ja 2.4)

On syytä korostaa, että kyky ennaltaehkäistä, varautua ja hallita riskit sisältää paitsi osaamis- ja organisointiresursseja, myös taloudellisia resursseja, joiden riittävyys on olennaista toimeenpanon kannalta.

4. Näkemyksenne teemasta 'Kansallisen tason strateginen suunnittelu ja ennakointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Suunnitelmassa on tunnistettu ilmastonmuutoksen vaikutuksiin varautumisen merkitys kaikilla sektoreilla. Ilmastonmuutoksen hillinnän ja sopeutumisen eriyttäminen omiksi teemoikseen omine ohjelmineen ei välttämättä ole paras tapa.

5. Näkemyksenne teemasta 'Kokonaisturvallisuus ja yleinen huoltovarmuustyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Kokonaisturvallisuus käsitteenä on hyvä väline ilmastonmuutoksen sopeutumisessa, sillä se kattaa kaikki yhteiskunnan toimijat ja kriittiset alat. Sen lisäksi tarvitaan mm. yhteistyötä hallinnonalojen ja -tasojen sekä vuoropuhelua kansalaisyhteiskunnan kesken ja välillä, sekä esim kriisisosaamisen vahvistamista.

6. Näkemyksenne teemasta 'Ruoka- ja ravitsemusturva' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Tavoitteilla pyritään ylläpitämään ja kehittämään maatalouden ja ruokaturvan toimintaedellytyksiä. Tavoitetasoon tarvittaisiin sitä, että maatalouden toimintaedellytykset tulisi varmistaa myös muuttuvissa olosuhteissa. Eli huomioitava laajemmin muut maaseudun näkökulmat, kuten maaseudun elinvoimaisuuden kehittäminen.

7. Näkemyksenne teemasta 'Infrastruktuuri ja rakennettu ympäristö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Rakennetun ympäristön ja infrastruktuurin rooli riskien hallinnassa on keskeinen yhteiskunnan toimintavarmuudelle. Kaavoitusta ja rakentamista ohjaavan lainsäädännön, rakentamista koskevien vaatimusten sekä ohjauksen tarkastelussa vuoropuhelu kiinteistö- ja rakennusalan kanssa on ensiarvoisen tärkeää.

Kaavoituslain päivitykseen liittyvää toimenpidettä voi yleisesti ottaen pitää hitaana mahdollisuutena. Liikennejärjestelmän varmuus ja toimivuus on taattava ja sen kehittämiseen on löydettävä rahalliset resurssit. On huomioitava alueellisesti liikenneinfraan liittyvät heikkoudet. Perusväylänpidon rahoituksessa tulee panostaa siihen, että korjausvelkaa saadaan vähennettyä mahdollisimman nopeasti.

8. Näkemyksenne teemasta 'Kuivuusriskien hallinta, luonnonvarojen käyttö ja hoito, luonnon monimuotoisuus ja luontopohjaiset ratkaisut' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Luonnonvarojen käyttö on merkittävä perusta kunnan elinkeinoelämälle. Luonnonvarojen hyödyntäminen, metsä- ja maatalous, metsä- ja elintarviketeollisuus sekä toivottavasti jatkossa myös energiateollisuus, luovat alueelle työpaikkoja ja elinvoimaa. Luonnonvarojen käyttö ja hoito sekä luontopohjaiset ratkaisut tulee olla tasapainossa ja tukea luonnon monimuotoisuutta. Esitetyt toimenpiteet ovat kannatettavia. Resurssit toimeenpanoon on kuitenkin varmistettava.

9. Näkemyksenne teemasta 'Terveiden suojeleminen ja edistäminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei muutoin lausuttavaa, mutta tulisi tunnistaa ne toimenpiteet, joilla terveyshaittoja voidaan vähentää.

10. Näkemyksenne teemasta 'Kulttuuriperinnön ja –ympäristön suojele' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

11. Näkemyksenne teemasta 'Alue- ja kuntatason ilmatoriskien hallinta' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Maakuntakaavat ovat keskeisiä maankäytön suunnitelmia, jotka mahdollistavat luonnollisesti myös ilmastonmuutoksen sopeutumiseen liittyvien teemojen käsittelyn. Maakuntakaavoituksen roolia ilmastonmuutoksen sopeutumis suunnitelmassa voisi edelleen korostaa kuitenkin siten, että ne mahdollistavat kestävästi myös elinvoiman vahvistamisen - eivät estä tai tee sen kehittämistä taloudellisesti mahdottomaksi.

12. Näkemyksenne teemasta 'Tietopohjan vahvistaminen ja tiedon jalkauttaminen' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

13. Näkemyksenne teemasta 'Viestintä ja vuorovaikutus' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

14. Näkemyksenne teemasta 'Kansainvälinen yhteistyö' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

15. Näkemyksenne teemasta 'Sopeutumisen seuranta ja arviointi' ja siihen sisältyvistä tavoitteista ja toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

16. Näkemyksenne luvun 2.5.13 lisäselvitystä vaativista toimenpiteistä oman toimialanne tai toimintanne näkökulmasta?

Ei lausuttavaa.

17. Miten arvioisitte suunnitelman toimenpiteiden vastuuttamista? Mahdolliset toimenpidekohtaiset ehdotuksenne toteuttajien lisäämiseksi tai poistamiseksi?

Julkishen ja yksityisen sektorin yhteistyö vaikuttaisi puuttuvan suunnitelmasta. Olisi lienee paikallaan lisätä.

18. Millaisena näette oman organisaationne tai edustamanne tahon roolin sopeutumis suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa?

Valtionhallinnon tulisi osoittaa lisäresursseja kunnille sopeutumisen suunnitteluun, kouluttautumiseen ja toimenpiteisiin.

19. Tarkemmat huomiot vaikutustenarvioinnista (Luku 2.6)

Ei lausuttavaa.

20. Muut huomiot suunnitelmaluonnoksesta.

Ei lausuttavaa.

Karsikko Jari
Kuusamon kaupunki - Tulevaisuustoimiala